

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, kedd 1910. szeptember 27.

219 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Az őszi politikai kampány.

Szokatlan érdeklődéssel tárgyalják a politikai lapok a küszöbön álló őszi politikai kampány programját, de csak a lapok, mert a nagy közönségről épen nem mondhatjuk, hogy melegen érdeklődnek az országgyűlés tárgyalásai iránt. Sőt a képviselők körében is legfeljebb a matadorok mutatnak megfelelő érdeklődést, míg a többiek merőben hidegen hagyja az a kérdés, hogy mit és minő eredménnyel fog az országgyűlés letárgyalni. A pártok is igen csendesek a szőnyegre kerülő kérdésekkel szemben; semmi készülődésről sincs szó.

Pedig az őszi politikai kampány folyamán nagyon fontos kérdéseket kell dűlőre vinni és a nemzet vitális érdekeiben kell a parlamentnek dönteni. Itt van mindjárt az 1911. évi állami költségvetés, melyet a kormány az őszi ülészek folyamán kíván letárgyalni. Ennél két fontos, de éppen nem homogén érdek néz egymással farkasszemet. Az egyik a még ki nem elégitett, de jogosoknak feltűnő igények lehető kielégítése, a másik a deficit elhárítása és mindkét célból új jövedelmi források kreálása. Újabb fizetésrendezések jogos igényei zörgetnek a parlament kapuján, melyek ígéretre, biztatásokra hivatkoznak. Ezeknek a lehetőségig való kielégítését a közérdek is követeli, de honnan vegyük rá a fedezetet: ez az a nagy kérdés, melyre Lukács László pénzügyminiszter zsenialitásának kell megfelelni. Ez a fedezet azonban adóemelésekből nem kerülhet ki, ennek elértük a véghatárát, tehát elő az új jövedelmi forrásokkal, melyekre nézve tudjuk, hogy azokat a szeszadó és a gyufamonopólium körül kell keresnünk. Csak hogy itt sokféle érdek fog egymással összeütközni és a kormány és a parlament nagy bölcsességére lesz szükség, hogy ezek az érdekellentétek kiegyenlítettessenek.

A költségvetéssel függ össze az 560 millió kölcsön ügye is, mely a papíron már el van ugyan intézve, de bizonyosan újból szóba kerül, sőt befolyással lehet a költségvetés kialakulására is. Tudvalevő, hogy a magyar kormány végleg lemondott a kölcsönnek a francia pénzpiacra való elhelyezéséről, de arról egyelőre nincs semmi hír, hogy hol és mikor foglórja a nagy kölcsönt elhelyezni. Enne folytán a kölcsönügy visszahat a kölcsönvetésre is, melybe az esetben, ha a kölcsönt nem lehetne ez év végéig megszerezni, oly tételeket is be kell állítani, melyek a kölcsönügy sikeres lebonyolítása esetén részint maguktól elesnek, részint a kölcsönből lennének fedezendőek. Így például ha az év végén esedékes 215 millió korona kincstári jegy nem lesz visszaváltható, be kell állítani a költségvetésbe ez adóság további 4 és fél százalékos kamatait. Ugyancsak beállítandók némely elodázhatatlan beruházás költségei, valamint azoknak az összegeknek visz-

szapótlása, melyek az annexió költségeinek fedezésére az államkincstár feleslegeiből és más alapokból felhasználtattak. Szóval a kölcsön beszerzésének elodázása nagyon komplikálja a költségvetést és problematikusá teszi az egyensúly fenntarthatását.

Aggodalommal nézünk a delegációk októberi ülésezei elé is, mert bizonyos, hogy azok a közös költségterhek jelentékeny emelésével fognak foglalkozni. Ugy látszik, hogy a közös miniszterek is tisztában vannak azzal, hogy egyszerre sok-sok millió újabb tehernek a két államra háritása rendkívül deprimáló hatással lesz, sőt esetleg újabb belpolitikai krízist idézhet elő. Ennélfogva a delegációk őszi ülése csak az 1910. évi költségvetéssel fognak foglalkozni, az 1911. évi költségvetés pedig a delegációknak valószínűleg tavasszal egybehangzó újabb ülészekára marad. Ez azt jelenti, hogy a rosszat két részre osztják és külön-külön találják fel. Egyelőre tehát csak azokról a költségföbbletekről lesz szó, melyeket már előre elkölthettek, melyeket tehát a delegáció kénytelen lenne megszavazni. A nagy hadihajók és egyéb jók költségeiről majd csak később lesz szó és addig sok víz lefolyik a Dunán.

Kimagasló tárgya lesz az őszi politikai kampánynak a jegybankügy rendezése is. Ez ügyben a két kormány, továbbá a kormányok és a bank közt a nyár folyamán nem történt semmi, az előterjesztendő javaslat tehát még egyáltalán nincs előkészítve. Egy homályos kijelentést kaptunk csupán, mely odakonkludál, hogy Khuen-Héderváry-kabinet a bankügyben nem fog kevesebet hozni, mint amennyit a koalíciós kormány hozott volna, de hogy mit hozott volna, ha tovább él az a kormány, arról alighaván sejtelmük a legbeavatottabbaknak is. A mostani kormánynak tagjait egyenként és összesen kötelezi az az ígéret, hogy a bankszabadalmat csak a készfizetések azonnali felvételével ujtják meg; ha ezt hozza a kormány, a bankügy sima elintézése várható, de ha még a készfizetések felvételét sem hozná, hirtelen nagyon komor felhők vonulnának fel az őszi politikai kampány horizontján.

A nagyobb jelentőségű tárgyak közé sorozhatjuk még a szerb kereskedelmi szerződés becikkelyezését is. A szerződés megkötött, aláíratott, tehát készen áll a parlamenti tárgyalásra és egyike lesz az első sorban elintézendő ügyeknek. Gazdasági szempontból ennek a szerződésnek nincs nagy jelentősége, de parlamenti tárgyalását mégis jelentékeny mozzanatnak tartjuk azért, mert útközponton fog alkotni az agráriusok és a kormány közt.

E szerződés tárgyalása alkalmával győzdünk meg majd arról, hogy a kormány mekkora ellenállást képes kifejteni az egyes csoportok önző követeléseivel szemben?

UJDONSÁGOK.

— **Wickenburg gróf kinevezetése.** A „Független Magyarország“ tegnapi vasárnap számában cikket közöl, melyben Wickenburg István gróf kamarás, kormányzóhelyettes működéséről a legnagyobb elismerés hangján nyilatkozik, majd foglalkozik a kormányzói méltóság betöltésének a kérdésével. Azt állítja, hogy a kormány szakítani kíván azzal a felfogással, hogy Fiuméba csakis költséző és reprezentáló kormányzót lehet küldeni s különben is, ha egy dús gazdag főurat ki is neveznének kormányzónak, az csak zavarná a jelenlegi békés egyetértést, minthogy a viszonyokat nem ismeri, a „F. M.“ tehát beavatott forrásra hivatkozva, biztosnak tartja Wickenburg gróf kinevezetését s hozzáfűzi, hogy ezzel a kinevezéssel nagy reform fog életbelépni. A kormányzói méltóságot ugyanis megreformálják, mert a kormány nem fényes méltóságot akar, hanem hasznos államhivatalt, amely gazdasági és társadalmi gyümölcsöket terem.

— **Megszűnt a tömegsztrájk.** A petroleumgyári, valamint a részleges sztrájkok ügyében szombaton délután a munkaadók egyesülete befejezte a vezető ipartelepekkel folytatott tanácskozásait, majd értekezletre vonultak vissza, amelyen a legnagyobb ipartelepek közül tizenöt volt képviselve. Beható tanácskozás után elhatározták, hogyha a sztrájkoló munkások, kivéve a petroleumgyáriakat, akiket elbocsátottaknak tekintenek, kedd reggelig nem állanak munkába, az összes munkásokat bizonytalan ideig, de legalább tizenegy napra a munkából kizárják s ha csak egy gyárban is szünetelne a munka, akkor a kizárást valamennyi ipartelepre kiterjesztik. Időközben a városházán is értekezlet volt, amelyen Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes, a városi tanács és a rendőrség képviselői is megjelentek. Ezen értekezleten megállapították a szükséges karhatalmi intézkedéseket. Az értekezleten később megjelent a munkaadók egyesületének háromtagú küldöttsége is és bejelentették a kizárási határozatot, melyet tudomásul vettek azzal, hogy azt a lapok és falragaszok útján is közlik.

Szombaton este kilenc órakor a szocialista szakszervezeti tanács is gyűlést tartott a munkás-otthonban, hogy állást foglaljon az általános, illetve részleges sztrájk ügyében. Beható tanácskozás után megállapították, hogy sem a petroleumgyári, sem a többi öt másik gyárban kitört sztrájkot nem jelentették be a szakszervezeti tanácsnál, ennélfogva kimondták, hogy állásfoglalásra a tanács nem tekinti magát illetékesnek, hanem ajánlja a sztrájkba lépett munkásoknak, hogy a petroleumgyári sztrájkolókat tartsanak ki, a többiek pedig álljanak hétfőn munkába, minthogy a másfélnapi sztrájkjal szolidaritásukat bebiztosították és amugy is 10—15 koronát veszítettek heti keresetükből.

A sztrájkoló petroleumgyári munkások tegnap, vasárnap délelőtt Toretán értekezletet tartottak, melyen hét tagú bizottságot választottak. A bizottság feladata lesz, hogy a gyárvezetőséggel újból tárgyalásokba bocsátkoz-

1910. IX/27

A TENGERPART

zék, melyeknek eredményét ma délután két óraker közli a munkássággal.

A kormányzóságon, tegnap vasárnap délelőtt Wickenburg István gróf kamarás, kormányzó-helyettes elnöklésével értekezlet volt, melyen Corossacz első alpolgármester, Steinacker Artur a munkaadók egyesületének elnöke s Biasi Miklós dr. rendőrigazgató-helyettes vettek részt. Egyidejűleg jelen volt Salis gróf is, a Jellasics gyalogezred ezredese is. Az értekezleten megbeszéltek a sztrájk folytán bekövetkezett helyzetet, mely a munkaadók egyesülete és a munkásszövetség határozatai után sem tisztult. A munkásszövetség ugyanis a petroléumgyár munkásait továbbra is sztrájkolni hagyja és a munkásságot azok anyagi támogatására hívja fel, a munkaadók egyesülete pedig megmarad kizárási határozata mellett. A konferencián elhatározták, hogy egyelőre várakozó álláspontot foglalnak el, azonban mégis gondoskodni fognak a szükséges óvintézkedések foganatosításáról, hogy az események ne találják készületlenül a hatóságokat. Wickenburg gróf a tanácskozásokról távirati jelentést tett a kereskedelmi- és a belügyminisztériumnak. Az értekezlet hangulata határozott irányú volt.

A rendőrség tegnap a kormányzóságon tartott értekezlet után széleskörű óvintézkedéseket foganatosított, hogy a rend és nyugalom biztosítottassék. Rendzavarás azonban sehol sem történt. Erős rendőri készültség vonult ki ma reggel a Via di Voloscara is, mert mindenki azt hitte, hogy a munka megkezdésekor kisebb-nagyobb tüntetések lesznek. Közbelépésre azonban semmiféle ok sem merült fel, mert a petroléumgyár kivételével, ahol az összes munkásokat, mint ismeretes, elbocsátották, mindenütt megindult a munka. A rendes időben a rizsgyár, a Danubius hajógyár, a torpedógyár, a Hungária olajgyár, a Scuil-féle vasgyár s az új gazometer huszonkilenc munkása ismét felvette a munkát s így az üzemek megindultak.

A petroléumgyári bérmozgalom támogatására sztrájkba lépett munkások tehát ma valamennyien munkába léptek. A taningyár és az Ossionack hordógyár munkásai ma délelőtt ugyan nem dolgoztak, ez azonban a sztrájkkal nincs összefüggésben. A munkaszünetnek az volt az oka, hogy az említett két gyárban nem állott rendelkezésére elegendő mennyiségű feldolgozásra szánt anyag.

A petroléumgyári sztrájkoló munkások hét tagu küldöttségét ma egész délelőtt várták a gyárban, a munkások azonban nem jelentek meg az igazgatóságnál. Később azután híradás érkezett a gyárvezetőséghez, hogy a megbízottak csak a délután folyamán fogják felkeresni az igazgatóságot. Tudomására jutott ez a munkaadók szövetségének is, amely úgy intézkedett, hogy a munkások válaszmányával a gyárigazgatóság helyett saját megbízottaik fognak tárgyalni.

— **Védekezés a kolera ellen.** A hatóságok ma ismeretterjesztő füzetet bocsátottak ki, melyben népies nyelven oktatják ki a közhírséget, hogyan kell és lehet sikeresen védekezni a kolera ellen. A tizenöt nyomtatott oldal terjedelmű füzetben könnyen áttekinthető módon van összefoglalva, hogy melyek a kolera okai, hogyan terjedhet el a kolera, mimódon lehet és kell védekezni ellene. Részletes utbaigazítással szolgál a füzet a fertőtlenítésre vonatkozólag is.

— **Halálozás.** Szombaton délután temették el nagy részvét mellett Palecsko Péter Pál dohánygyári tisztviselőt. A temetésen Termatsits Kálmán királyi tanácsos, igazgató vezetésével megjelent a dohánygyár tisztviselői kara is.

— **Vétkes bukás.** Fischof Salamon fiumei kereskedőnek hosszabb idővel ezelőtt jóforgalmu üzlete volt Fiumében. Később az üzlet hanyatlani kezdett, mire Fischof nagymennyiségű árut vásárolt hitelbe, amelyet aztán potomon áron elveszítetett. A csődöt meg tárgyalásánál aztán kiderült a dolog, mire eljárás indítottak ellene vétkes bukás vétsége miatt. Ma volt Fischof ügyében a törvényszéken a tárgyalás, melyen a bíróság Szegő dr. védelme után a vádlottat két heti elzárásra ítélte. A bíróság azonban a büntetést a büntető novella alapján felfüggesztette.

— **Veszedelemes adós.** Tuchtan Emil és neje fumei lakosok, mielőtt Portsaidba költöztek volna, Tamisiernénél fenálló tartozásuk fedezésére hatvannyolc váltót adtak át. Mikor a váltók esedékesek lettek Tuchtanné megjelent a hitelezőnéjénél s egyik kezében a pénzt tartva, másikkal a váltócsomó után nyult. A váltókat át is vette, a pénzt azonban nem adta át, hanem hirtelen zsebre vágva a bankjegyeket, összetépte a váltókat. Feljelentés folytán most foglalkozott Tuchtanné bűnügyével a törvényszék. A vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekményt, a kihallgatott tanu azonban igazolta a vádat. A törvényszék erre Tuchtannét hat heti elzárásra ítélte, melyet azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttek.

— **Korona vagy forint.** A koronaérték kötelező használatának kérdése ismét aktuális. Egy fővárosi egyesület sürgős feliratban fordult fordult a pénzügyminiszterhez, amelyben arra kérte, hogy vessen már véget a régimódi forintszámításnak és tegye kötelezővé a hivatalos pénznemben való számítás. Nem tudjuk, hogy Lukács László pénzügyminiszter miként vélekedik erről a kérdéssel, de annyi bizonyos, hogy a pénzügyi kormányzat halaszthatatlan kötelezése a kötelező koronaszámítás szigorú végrehajtásáról gondoskodni. A valutatörvény most már tizennyolc éve van érvényben és ha ez az idő nem volt elegendő arra, hogy az ország megszokja a koronaszámítást, ennek oka csak a törvény szigorú végrehajtásának elmulasztása lehet. Nemcsak a vidéken, de a fővárosban is csak a forintokban való számítás ismerik, míg Ausztriában ma már mindenütt koronaértékben számolnak. A megszokás hatalma és a régi valuta forgalomban levő értéke, a forint, akadályozza nálunk a koronaérték uralmának kialakulását s amíg a miniszter a kötelező koronaszámítás ellenőrzéséről nem gondoskodik, addig nem is lesz változás a mai állapotban.

— **Szentgyörgyi Márta bemutatkozása Nagyváradon.** A fiumei közönség volt kedvence, Szentgyörgyi Márta, tudvalevően a nagyváradi színtársulathoz szerződött. Első föllépéséről az ottani „Szabadság” ezeket írja: „A naivának hagyományos tehát tiszteletreméltó és követendő definíciója talán a következő: légy bájos és édes, mint a kis cukor, legyen benned egy adag ellágyuló kedvesség, egy adag szeretetreméltó bohóság, egy kicsit selypes is lehetsz, egy kicsit pisze is. Ennek a receptnek talán nem egészen felel meg Szentgyörgyi Márta, ellenben elég értékes és főleg sok jót ígérő színészi tulajdonságot árult el az első váradi föllépésével. Tud szimpadilag okosan beszélni, tud érdekesen mozogni, csak nem tulságosan naiva és egyéb szerepkörök iránt mutat hajlandóságot. Persze drámai hősnő ennyi fiatalassal és reménységgel egyelőre nem igen lehet az ember, különösen ha nem ebben az irányban tanul és érdeklődik. Most jön majd egy rászakadó gyönyörű feladat: Puck a Szentiványéji álomban és majd jönnek más szerepek; elvállik, mit várhatunk joggal e föltétlenül tehetséges és rokonszenves művésznőtől.”

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Dalmazia” osztrák gőzös Alexandriából, 100 tonna liszttel, 172 zsák lenmaggal és 31 bál gyapjuval. „Tisza” magyar gőzös Marseilleből 700 hordó olajjal, 500 zsák maggal, 1000 láda citrommal, 600 zsák kénnel és 20 tonna vegyes áruval. „Báthory” magyar gőzös Bordeauxból 130 tonna gyantával és 10 tonna vegyes áruval. „Gastein” osztrák gőzös Konstantinápolyból 150 zsák magnezittel, 50 bál tengeri füvel és 26 láda teával. „Urano” osztrák gőzös Smirnából, 500 zsák mákkal, 200 bál dohánnyal és 10 tonna vegyes áruval.

Indult: „Mátyás király” magyar gőzös Valenciába, 300 tonna fával, 70 tonna babbal és 30 tonna ásványvízzel. „Korona” magyar magyar gőzös Konstantinápolyba üresen. „Sant Andrea” olasz gőzös Catániából 250 tonna fával.

— **Lovrana vendégei.** Az Abbazia tőzsomszedságában levő Lovranát augusztus 25-étől szeptember 23-áig összesen 188 idegen kereste fel. Január 1-étől szeptember 23-áig 8234 fűrdővendég látogatta meg a fűrdőhelyet.

— **Az abbáziai Szegő-szanatoriumba** az elmúlt napokban a következő vendégek érkeztek: Feiner Miksa ügyész Bielitzből, Lonker Frida kereskedőné Lembergől, Dörner Emilné kereskedőné Aradról, Elias Gizella kisasszony Bécsből, Karcagi Ida urnő Budapestről, Kiss Aurél dr. jogász Budapestről, Mihály Lipót borkereskedő Szekszárdról, Szabados Andor gyógyszerész Kaposvárról, Silbiger Ármint takarékpénztári igazgató Miskolcraól, Ábrányi Sándor igazgató-helyettesné Budapestről, Gyarmuth Ferenc, magánzó Hodjácraól, Hába Mihály Kalocsáról, Szász Margit kisasszony, Swarcz Loly kisasszony Budapestről.

— **Szerencsétlenség a Deltán.** Tomic Antal ötven éves vinodoli illetőségű vasuti alkalmazottat szombaton este a Deltáról súlyos sérüléssel a kórházba szállították. A szerencsétlen embernek egy tolatómozdony a lába fejét egészen összeroncsolta. Gyógyulása hosszabb időt fog igénybevenni.

— **Argentínai hus Bécsben.** Nap-nap után népgyűléseket tartanak Bécsben, melyek mint hangosabban sürgetik az argentinai hus behozatalának megengedését. A bizottság, melyet elmúlt héten Triesztbe küldöttek Argentínából érkezett fagyasztott husok megvizsgálására, nagyon kedvező jelentéssel számolt be a vizsgálat eredményéről. Az Austro-Americana egy hajója már utban van Trieszt felé 20,000 kiló fagyasztott argentinai hussal és a bécsiek óhajtanak, ha időbeli vagy mennyiségi korlátozás nélkül megengedné a kormány, hogy annyi húst hozzanak be a tengeren túlról, a mennyi a szükségletek kielégítésére és az abnormis husárak redukálására alkalmas. A N. Fr. Pr. jelentése szerint Bienert osztrák miniszterelnök tegnap tárgyalta gróf Khuen-Héderváry magyar miniszterelnökkel az argentinai husbehozatal dolgában. Khuen hír szerint kijelentette osztrák kolégájának, hogy a magyar kormány rövid időn belül nyilatkozni fog e kérdésben.

— **Abbázia vendégei.** A szomszédos Abbázia fűrdő- és üdülőhelyet január 1-étől szeptember 21-éig összesen 37,467 fűrdővendég látogatta meg. Ezenkívül 3536 átutazó is meglátogatta a fűrdőhelyet, miáltal a teljes szám 41,003. Szeptember 15-étől 21-éig a vendégek száma 1047-tel szaporodott. A szeptember 21-én ott üdülők száma 3809 volt.

Távirat ◀▶ Telefon

Khuen és Zichy Bécsben.

BÉCS, szept. 26. Héderváry gróf miniszterelnök, Klein Ödön min. tanácsos, a sajtóiroda főnöke és titkára kíséretében tegnap este ideérkezett s a magyar házban szállott meg. Ma délelőtt Khuen gróf meglátogatta Bienert báró osztrák miniszterelnököt, akivel hosszasan tanácskozott. Ugyancsak Bécsbe érkezett Zichy János gróf kultuszminiszter is. A miniszterelnök ma megjelenik a királynál kihallgatáson.

A képviselőház és a pártok.

BUDAPEST, szept. 26. A képviselőház holnap kedden délelőtt tizenegy óraker formális ülést tart, melyen a következő ülés napirendjét állapítják meg. Az ellenzéki pártok ma esti értekezletükön állapítják meg, hogy milyen magaviseletet tanusítsanak. Valamennyi ellenzéki párt interpellációkat fog benyújtani.

Népgyűlés a választói

reformért.

BÉKÉSCSABA, szept. 26. Az általános választási jog érdekében tegnap tartott népgyűlésen mintegy ötezen jelentek meg. A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, melyszerint a képviselőháznál megsürgetik a választói jog reformját. A határozat benyújtásával Achim Andrást bízták meg.

Óriási malomtűz.

UJVIDÉK, szept. 26. Vasárnap este Dungsersky Lázár Zsófia malmának első emeletén tűz ütött ki, mely gyorsan átterjedt a malom

emeletére is. A lángok átsaptak a kazánra is, mire a kazán felrobbant. A malomtűz elpusztította a szembelevő házak közül háromat, nyolc pedig most is veszedelemben forog. Az oltást tűzoltók és katonák végzik. Egy aszszony az ijedtségtől szörnyet halt. Almási tűzoltó munkáközben lezuhant, mindkét lábát elverte. Haldokolva a kórházba szállították. A kár két millió korona.

Borzalmas automobilkatasztrófa.

NEW-ORLEANS, szept. 26. Egy hat tagú család automobil kirándulást tett a környéken. Az automobil egy csatornába zuhant és a benne ülők mind szörnyethaltak.

Koleramegbetegedések

Esztergomban.

ESZTERGOM, szept. 26. Ma délelőtt László Imre és Horvát János hajóslegényeket koleragyanus megbetegedésük miatt kórházba szállították.

Koleragyanus betegek

a fővárosban.

BUDAPEST, szept. 26. Az alsó néposztályokban mind gyakrabban fordulnak elő koleragyanus megbetegedések. A tegnapi nap folyamán kilenc ilyen beteget szállítottak a Szent Gellért kórházba.

Poilt aviatikus

borzalmas halála.

CHARTRENSE, szept. 26. Poilt aviatikus tegnap ötszáz méter magasságból lezuhant és halálra zuzta magát.

A törökországi kolera.

KONSTANTINÁPOLY, szept. 26. A lapok híradása szerint három haditengerész kolerában megbetegedett. A városban is egy újabb koleraeset történt. Konstantinápolyban eddig tizenhárom koleraeset fordult elő.

Trebisondán tegnap tizenheten betegedtek meg kolerában, tizenkettő pedig meghalt. A koleramegbetegedések egy része a börtönben történt.

Az angol hadgyakorlatok.

LONDON, szept. 26. Az angol hadgyakorlatok általános érdeklődéssel folynak. A vörös hadsereg 26,000 és a kék hadsereg 25,000 emberrel rendelkezik. Az első a gyorstüzélnökön kívül 88 ágyúval, a második 96-tal bír. A két sereg által használt lovak száma 7500. A hadgyakorlatok az inváziót és a védekezést jelképezik. A katonaság szállítására nagymennyiségű automobil-omnibuszt és magánautomobilt bocsátottak rendelkezésére. Az automobilon bizonysították, hogy a katonaság gyors szállítása szempontjából rendkívül nagy szolgálatot tehetnek. Több aeroplánnal is végeztek kísérleteket, amelyek fényesen beváltak és azt bizonyítják, hogy az aeroplán a hadakozásnak egyik legfontosabb eszköze.

Chavez állapota javul.

DOMODOSSOLA, szept. 26. Chavez aviatikus, aki az Alpeselek átreptülése után lezuhant és súlyosan megsebesült, az elmúlt éjjelt nyugodtan töltötte a kórházban. Megállapították, hogy a jobb lábszár törött részét jól illesztették össze. Mechanikusa és barátja Duray, reméli, hogy Chavezt rövid idő múlva Párisba kísérheti. A sebesültet a leggonoszabb állapotban részesítik.

Öngyilkos gyógyszerész.

BUDAPEST, szept. 26. Berger Antal budapesti gyógyszerész Hédervári-utcai lakásán megmérgezte magát és meghalt. Az öngyilkos gyógyszerész, aki Návay Ernő állam-

vasuti főtisztviselő mostohafia, szerelmi bánatában lett öngyilkos.

Vitális Imre temetése.

BERETTYÓUJFALU, szept. 26. Tegnap felboncolták Vitális Imrének, a bihari harminának a holttestét és megállapították, hogy nem a csendőrgolyók ölték meg, hanem az a lövés okozta halálát, amelyet az utolsó pillanatban saját fegyverével intézett maga ellen. Vitálist délután az egész Berettyóújfalui részvételével temették el és a református paphalotti beszédében elrettentő példaként állította hívei elé a megtévedett gyilkost.

Nyilt-tér*).

Magyar kir. tengerészeti hatóság.

422/eln.—1910. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nyilvános pályázat hirdetik (4) négy révszolgái állásra, mely állások évi 600 K. fizetéssel, törvényszerű lakpénzzel, végül természetbeni ruháilletménynyel vannak egybekötve.

A kinevezés egyelőre ideiglenes minőségű, a véglegesítés egy évi szolgálat után történik, ha az illető a követelményeknek megfelelt.

Az állásokra pályázók szabályszerű folyamodványaikhoz csatolandó okmányaikkal kimutatni tartoznak:

1. magyar állampolgárságukat;
2. erkölcsi életüket;
3. egészségi állapotukat;
4. nyelvismereteiket, továbbá

5. hogy legalább két évig tengeri hajón szolgáltak tengerész vagy kormányos minőségben, vagy hogy valamely a hajószolgálatban szükséges mesterségben jártasak és

6. hogy tényleges katonai kötelezettségüknek eleget tettek; végül

7. hogy a 30-ik életévet még be nem töltötték.

Ezen folyamodványok legkésőbb 1910. évi november hó 10-ig a fiumei m. kir. rév- hivatalhoz nyújtandók be.

Megjegyeztetik hogy azon pályázók kik a magyar, horvát és olasz nyelveket bírják, oly pályázókkal szemben, kik csekélyebb nyelvismerettel bírnak, előnyben részesülnek. A törvény értelmében előnyben részesülnek továbbá azok, kik a cs. és kir. haditengerészetnél betöltött 12 év közül 8 évig altiszti minőségben szolgáltak és ennek megfelelően a cs. és kir. hadügy-, illetve m. kir. honvédelmi minisztérium részéről, kiállított igényt tanúsító bizonyítványt felmutathatnak.

A m. kir. tengerészeti hatóság fenntartja magának, hogy igényjogosultsággal bíró pályázók nem jelentkezése esetén az állás betöltéséről szabadon intézkedjék.

Végül megjegyeztetik, hogy az ezen állások einyerésével egybekötött szolgálat nincs helyhez kötve, hanem azok a felmerülő szükséghez képest bármely rév- hivatalnál teljesíten- dők.

Fiume, 1910. évi szeptember hó 22-én.

M. Kir. Tengerészeti Hatóság.

*) E rovatban közöltékért a beküldő felelős A szerk.)

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

a pályaudvartól 3 percnire —
Kifogástalan magyar s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

„A Tengerpart“ előfizetési ára :

Egész évre 24 korona
Fél évre 12 „
Negyedévre 6 „
Egy óra 2 „
Egyes szám ára 6 fillér.

„A Tengerpart“

szerkesztősége és kiadóhivatala:
Vicolo dell'Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Bristol Szálloda

:: Deák korzó ::

Szives tudomására hozom tisztelt vendégeimnek és a n. é. közönségnek, hogy a Bristol-szállodát ismét átvettem s azt, valamint a hozzátartozó kávéházat és éttermet továbbra is vezetni fogom.

Pontos és jó kiszolgálásról biztosítom tisztelt vendégeimet és szives támogatást kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Förster Konrád

a „Bristol-szálló“ berőlje.

Magyar Vendéglő

Fiume. Riva Szápary, az Adria palota mellett.

Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kifűző villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Tulajdonos:

LIBERMANN IZSÓ

Telef. 11-49

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak !! helyt ad. !!!

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.

TULAJDONOS:

ifju BUDAI KÁROLY

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázó

A fiumei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vállal minden e szakba munkát — új épületek teljes festését is — olcsón és kifogástalanul.

Cim: Via Caserma 5. sz., I. em.

- Hirdetéseinkre -

- felhívjuk -

olvasóink figyelmét

Vicolo Germania 1. sz. Vicolo Germania sz. 1.

• A legmagasabb árban veszek •
uraságoktól levetett ruhákat

BROTT LAJOS
VEGYTISZTÍTÓ

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszertárak, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek stb. stb.

Ujonnan épült!

BONVECCHIATI

:: szálloda és vendéglő ::

VELENCE

A Szt. Márk-tér közelében.

Villamos világítás. - Központi fűtés. - Elismert jó konyha.

Penzió borral naponként 10 lira. Szobák 2.50-től 3.50 liráig.

Puntigami sör klmérése. :: Tiszta, ficom ház.

Tulajdonosok:

FRATELLI SCATTOLA.

Hôtel SPLENDIDE - Lido-Velence

Elegáns hűvös szobák tengeri kilátással.

Motorcsónak az állomáshoz és vissza. Családokkal hosszabb tartózkodásnál külön megállapodás személynként napi 12 lirától felfelé.

TULAJDONOS: TÉPÉRINO HUBER A. és E.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britania-szálló mellett.

Kitünő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolság a Márkus-tértől.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** a Lido hajóblomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák. Fedett és nyílt terras. Német és magyar konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hordóból kimérve.

Levelezés minden nyelven.

A n. é. fiumei közönség szives tudomására hozom, hogy a Via Germania 2. szám alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok törekedni, hogy kitünő kávéházi italokkal továbbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferenc
kávéház tulajdonos.**Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyárkezeskedik.

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutalékkal felvételnek

„A TENGERPART” kiadóhivatalában Vicolo dell' Ospedale, Wurzer-ház.

„OLLA”
bebizonyíthatólag a legjobb
higiénikus
Gummi-
lőnleges
ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENY TUCATJA
K. 5.-

„Olla”-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodám, Catti, Mizzan és Budak-féle gyógyszerárakban, továbbá F. III. Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolf drogériájában. Erd. Árjegyzék ingyen az „OLLA” Gummi-központtól Wien II, 297 Praterstr. 57.

BONAVIA

nagyszálló és étterem

Via Edm. de Amicis 4 Fiume

56 szoba. - Tágas étterem, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Fix fizetés

és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300-600 korona Hecht Bankház Részvénytársaság Budapest, Ferenciek-tere 6.

Bratovich G. N.

: elsőrendű könyvkötészete :
a Castello utca 9. számú Kucich házban van. Telef. sz. 766.
Kifogástalan munka. :-: Olcsó árak.

„A TENGERPART”

== telefonszáma ==

229

Ha előfizetni akar, vagy hirdetni valója van hívja fel ezt a számot

229**Pauly és Tsa Velence**

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegekészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

SCHÖN I.

:: Szépség és hajápolási terme ::

SCHÖN I.

Via Governo 2, II. em.

A legújabb módszer szerinti arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-80.

Americana

kémiai ruhatisztító intézet amerikai minta szerint.

Értesitem n. é. közönséget arról, hogy amerikai utamról hazatérve, a via Governo 5. szám alatt egy amerikai rendszerű, teljesen modern gépekkel felszerelt kémiai ruhatisztító intézet nyitottam.

Számos megbízást kér

M. Löwinger